

**INSTRUKCJA
MKT – 8**

**INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA
PRZY PRZEWOZIE TRANSPORTEM
KOLEJOWYM
TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH**

Regulacja wewnętrzna przedsiębiorstwa Majkoltrans Sp. z o.o.
przewidziana do stosowania
w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

Opracował	Zespół pracowników MAJKOLTRANS Sp. z o.o.	<i>grudzień 2017</i>	
Zatwierdził	Prezes Zarządu Majkoltrans Sp. z o.o.	23 stycznia 2018	<i>Ryszard Antolak /-/ Prezes Zarządu</i>

Spis treści

Zarządzenie Zarządu MAJKOLTRANS Sp. z o.o. z dnia 26 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia regulacji wewnętrznych MAJKOLTRANS Sp. z o.o. pod nazwą „MKT- 8 Instrukcja o postępowaniu przy przewozie transportem kolejowym towarów niebezpiecznych”	3
<u>Rozdział 1 Postanowienia ogólne</u>	
§ 1 Cel i zakres obowiązywania	4
§ 2 Przepisy dotyczące przewozu materiałów niebezpiecznych	4
§ 3 Określenie towarów niebezpiecznych	5
§ 4 Klasyfikacja towarów niebezpiecznych	5
§ 5 Towary wysokiego ryzyka (TWR)	5
§ 6 Śledzenie przesyłek (TWR)	6
§ 7 Władze właściwe w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych	7
<u>Rozdział 2 Tabor oraz znakowanie</u>	
§ 8 Warunki dotyczące taboru	9
§ 9 Zasady znakowania taboru	9
§ 10 Nalepki ostrzegawcze	10
§ 11 Zasady pakowania i ładowania razem	11
<u>Rozdział 3 Postępowanie przy przyjęciu do przewozu towarów niebezpiecznych</u>	
§ 12 Czynności poprzedzające zawarcie umowy przewozu	12
§ 13 Zasady wypełniania listu przewozowego	12
§ 14 Czynności kontrolne	14
<u>Rozdział 4 Postępowanie przy przewozie towarów niebezpiecznych</u>	
§ 15 Włączanie przesyłek z towarami niebezpiecznymi do pociągu, stosowanie odległości ochronnej	15
§ 16 Manewry z wagonami zawierającymi towar niebezpieczny	15
§ 17 Przewóz próżnych, nie oczyszczonych wagonów po towarach niebezpiecznych	16
§ 18 Postępowanie w przypadku awarii	16
<u>Rozdział 5 Postępowanie przy przekazaniu przesyłek towarów niebezpiecznych odbiorcy</u>	
§ 19 Postępowanie z przesyłką towarów niebezpiecznych na stacji przeznaczenia	17
§ 20 Oczyszczenie, mycie i odkażanie wagonów	17
<u>Rozdział 6 Szkolenie</u>	
§ 21 Szkolenie z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych	18
ZAŁĄCZNIK 1 Wzory nalepek ostrzegawczych	19
ZAŁĄCZNIK 2 Wzory znaków ostrzegawczych	24
ZAŁĄCZNIK 3 Przykłady zapisów w liście przewozowym	26
ZAŁĄCZNIK 4 Budowa i oznakowanie wagonu cysterny	27

ZARZĄDZENIE ZARZĄDU MAJKOLTRANS SP. Z O.O.

z dnia 26 stycznia 2018 r.

w sprawie ustalenia regulacji wewnętrznych MAJKOLTRANS Sp. z o.o. pod nazwą „MKT- 8 Instrukcja o postępowaniu przy przewozie transportem kolejowym towarów niebezpiecznych”

Na podstawie:

1. Ustawa z dnia 28 marca 2003 o transporcie kolejowym /Dz. Ministra. Nr 86 poz. 789/ z późniejszymi zmianami, tekst jednolity ogłoszony w Dz.U. z 2016 roku poz. 1727,
2. W nawiązaniu do decyzji Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego nr DBK-WSBP.442.235.2017.KG z dnia 2018-01-16 o wygaszeniu decyzji akceptującej instrukcję MKT-8, zarządza się co następuje:

§ 1.

Ustala się do użytku wewnętrznego regulacje wewnętrzne MAJKOLTRANS Sp. z o.o. pod nazwą „MKT- 8 Instrukcja o postępowaniu przy przewozie transportem kolejowym towarów niebezpiecznych”

.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 26 – 01 – 2018r.

Ryszard Antolak
/-/
Prezes Zarządu

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1

Cel i zakres obowiązywania

Celem postanowień zawartych w instrukcji jest zapewnienie bezpieczeństwa podczas procesu przewozu transportem kolejowym towarów niebezpiecznych.

Niniejsza instrukcja ustala jednolity sposób postępowania wszystkich uczestników przewozu, biorących udział w procesie przewozu towarów niebezpiecznych realizowanych transportem kolejowym przez MAJKOLTRANS Sp. z o.o., a także na terenie bocznic, na których występują towary niebezpieczne.

Instrukcja zawiera postanowienia dotyczące przewozu towarów niebezpiecznych zgodne z prawem krajowym, postanowieniami Regulaminu RID, Załącznika 2 SMGS oraz instrukcjami wewnętrznymi PKP PLK S.A.

§ 2

Przepisy dotyczące przewozu towarów niebezpiecznych

W procesie przewozu towarów niebezpiecznych obowiązują postanowienia przepisów:

- Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1983 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 576 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 21 grudnia 2000r. o dozorze technicznym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1040 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1834 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity Dz. U. z 2017, poz. 2117 z dnia 16 listopada 2017r. z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Infrastruktury z dnia 18 lipca 2005r. r. w sprawie ogólnych warunków prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizacji (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 360 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie poważnych wypadków, wypadków i incydentów w transporcie kolejowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 369);
- Regulamin dla międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych RID – wydanie aktualne;
- Załącznik 2 do Umowy SMGS – Przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych – wydanie aktualne;
- Karta UIC 472 „Karta próby hamulca, wykaz pojazdów kolejowych w składzie pociągu i wymagania dotyczące wymiany danych niezbędnych do wykonywania kolejowych przewozów towarowych”;
- Ir-16 Instrukcja o postępowaniu przy przewozie koleją towarów niebezpiecznych;
- Ir – 1 (R-1) Instrukcja o prowadzeniu ruchu pociągów;
- Ir – 9 (R-34) Instrukcja o technice pracy manewrowej.

§ 3

Określenie towarów niebezpiecznych

1. Towary niebezpieczne są to materiały i przedmioty, które ze względu na właściwości fizyczne, chemiczne lub biologiczne, stwarzają potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa w przypadku niewłaściwego obchodzenia się z nimi w czasie całego procesu przewozu lub w przypadkach zaistnienia wydarzenia lub wypadku, mogące powodować śmierć, zagrożenie zdrowia, zniszczenie środowiska naturalnego lub dóbr materialnych.

W zakresie transportu kolejowego towary niebezpieczne definiuje się jako towary, których przewóz jest zabroniony, albo dopuszczony na ściśle określonych warunkach, zawartych w przepisach szczególnych tj. w Regulaminie RID i w Załączniku 2 do Umowy SMGS.

2. W rozumieniu tych przepisów, do towarów niebezpiecznych zalicza się materiały i przedmioty zaklasyfikowane do jednej z niżej wymienionych klas:

Klasa 1 - Materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym

Klasa 2 - Gazy

Klasa 3 - Materiały ciekłe zapalne

Klasa 4.1 - Materiały stałe zapalne, materiały samoreaktywne i materiały stałe, wybuchowe, odczulone

Klasa 4.2 - Materiały samozapalne

Klasa 4.3 - Materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy zapalne

Klasa 5.1 - Materiały utleniające

Klasa 5.2 - Nadtlenki organiczne

Klasa 6.1 - Materiały trujące

Klasa 6.2 - Materiały zakaźne

Klasa 7 - Materiały promieniotwórcze

Klasa 8 - Materiały żrące

Klasa 9 - Różne materiały i przedmioty niebezpieczne

§ 4

Klasyfikacja towarów niebezpiecznych

1. Klasyfikacja towarów niebezpiecznych polega na zaliczeniu danego materiału lub przedmiotu do właściwej klasy niebezpieczeństwa oraz grupy pakowania. Klasę niebezpieczeństwa określa się na podstawie dominującego zagrożenia stwarzanego przez dany towar niebezpieczny, odpowiadający kryterium klasyfikacyjnemu dla danej klasy.

Grupa pakowania określa stopień natężenia stwarzanego zagrożenia:

- grupa pakowania I - materiały stwarzające duże zagrożenie,
- grupa pakowania II - materiały stwarzające średnie zagrożenie,
- grupa pakowania III - materiały stwarzające małe zagrożenie.

2. Na podstawie właściwości fizyko-chemicznych towarom przydzielono kody klasyfikacyjne złożone z liter o następującym znaczeniu:

kod	Znaczenie
A	gazy duszące
C	materiały żrące
D	materiały wybuchowe, odczulone
F	materiały zapalne
I	materiały zakaźne
O	materiały utleniające
P	nadtlenki organiczne
S	materiały samozapalne
SR	materiały samoreaktywne

T	materiały trujące
W	materiały wydzielające w zetknięciu z wodą gazy zapalne
M	różne materiały niebezpieczne

3. Pod postacią „i.n.o.” występują zbiorcze określenia, pod które mogą być zakwalifikowane materiały, mieszaniny, roztwory lub przedmioty, posiadające niebezpieczne właściwości odpowiadające określonej klasie, kodowi klasyfikacyjnemu i grupie pakowania.

Dla materiałów i przedmiotów „i.n.o.” skierowanych do przewozu po raz pierwszy, wymagane jest przeprowadzenie procedury klasyfikacyjnej, na podstawie metod określonych w stosownych przepisach, wykonanej i zatwierdzonej przez władzę właściwą.

§ 5

Towary wysokiego ryzyka (TWR)

Towary wysokiego ryzyka są to towary niebezpieczne, które użyte do celów terrorystycznych mogą spowodować liczne straty w ludziach, masowe zniszczenia lub zakłócenia społeczno gospodarcze.

Przy przewozie tych towarów należy przestrzegać przepisów wymienionych w dziale 1.10 Regulaminu RID, a w szczególności sporządzić plany zapewnienia bezpieczeństwa dla tych przewozów, oraz przeprowadzić niezbędne szkolenia personelu wykonującego takie przewozy.

Do towarów wysokiego ryzyka (TWR) zalicza się towary wymienione w tabeli nr 1, jeżeli są przewożone w ilościach większych niż określone w tej tablicy.

Tabela nr 1 - Wykaz TWR

Klasa	Pod-klasa	Materiał lub przedmiot	Ilość		
			Cysterna [litry] ^{c)}	Luzem [kg] ^{d)}	Sztuki przesyłki [kg]
1	1.1	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym	a)	a)	0
	1.2	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym	a)	a)	0
	1.3	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym grupy zgodności C	a)	a)	0
	1.4	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym UN 0104, 0237, 0255, 0267, 0361, 0365, 0366, 0440, 0441, 0455, 0456 i 0500.	a)	a)	0
	1.5	materiały wybuchowe lub przedmioty z materiałem wybuchowym	0	a)	0
2		gazy zapalne (kody klasyfikacyjne zawierające tylko literę F)	3000	a)	b)
		gazy trujące (kody klasyfikacyjne zawierające litery T, TF, TC, TO, TFC lub TOC), za wyjątkiem pojemników aerozolowych	0	a)	0
3		materiały ciekłe zapalne grupy pakowania I lub II	3000	a)	b)
		materiały ciekłe wybuchowe odczulone	0	a)	0
4.1		materiały wybuchowe odczulone	a)	a)	0
4.2		materiały grupy pakowania I	3000	a)	b)
4.3		materiały grupy pakowania I	3000	a)	b)
5.1		materiały utleniające grupy pakowania I	3000	a)	b)
		nadchlorany, azotan amonu, nawozy zawierające azotan amonu i azotan amonu jako emulsja, zawiesina lub żel	3000	3000	b)
6.1		materiały trujące grupy pakowania I	0	a)	0
6.2		materiały zakaźne kategorii A (UN 2814 i 2900 za wyjątkiem materiałów zwierzęcych)	a)	a)	0
8		materiały żrące grupy pakowania I	3000	a)	b)

a) nie dotyczy

b) niezależnie od ilości, przepisów rozdziału 1.10.3 RID/Zał. 2 nie stosuje się.

- c) wartość podana w tej kolumnie obowiązuje tylko wtedy, jeżeli przewóz w cysternie jest dopuszczony zgodnie z działem 3.2 tabela A kolumna 10 lub 12. Dla materiałów nie dopuszczonych do przewozu w cysternie, informacja w tej kolumnie nie obowiązuje.
- d) wartość podana w tej kolumnie obowiązuje tylko wtedy, jeżeli przewóz towaru luzem jest dopuszczony zgodnie z działem 3.2 tabela A kolumna 10 lub 17. Dla materiałów nie dopuszczonych do przewozu towaru luzem, informacja w tej kolumnie nie obowiązuje.

MAJKOLTRANS Sp. z o. o. przewozi oraz wykonuje prace manewrowe z TWR wymienionymi w tabeli nr 2.

Tabela nr 2 – wykaz TWR przewożonych przez MAJKOLTRANS Sp. z o. o.

Klasa	Nazwa materiału	Stopień zagrożenia i nr UN	Nr nalepki ostrzegawczej	Grupa pakowania
3	Etanol	33/1170	3	II
3	Metanol	336/1230	3 + 6.1	II

§ 6

Śledzenie przesyłek TWR

- Śledzenie jest to ogół czynności umożliwiających szybki dostęp do informacji o przesyłkach towarów TWR. Śledzenie obejmuje procedury przekazywania informacji i zapewnienia nadzoru na tych przesyłkach na wszystkich etapach procesu przewozowego. Celem śledzenia jest zapewnienie bezpieczeństwa przesyłek TWR, stwarzających potencjalne zagrożenie ze względu na możliwość wykorzystania ich do celów terrorystycznych.
- Dla zapewnienia szybkiego obiegu informacji i sprawowania ciągłego nadzoru nad przesyłkami TWR w procesie przewozu tych towarów, należy zapewnić przekazywanie informacji pomiędzy nadawcą lub odbiorcą i MAJKOLTRANS Sp. z o. o. oraz MAJKOLTRANS Sp. z o. o. i PKP PLK S.A.
- Zasady obiegu i przekazywania informacji o przesyłce TWR są następujące:
 - przekazywanie informacji o TWR i sprawowanie nad nimi nadzoru na stacji nadania:
 - o planowanym włączeniu przesyłek TWR do pociągu dyspozytor MAJKOLTRANS Sp. z o. o. powiadamia dyspozytora właściwej terytorialnie Ekspozytury Zarządzania Ruchem Kolejowym PKP PLK S.A., podając numery UN towarów i ilość wagonów;
 - po zestawieniu składu pociągu, maszynista MAJKOLTRANS Sp. z o. o. przekazuje dyżurnemu ruchu PKP PLK S.A. informacje o numerze pociągu, podaje numery UN towarów i ilość wagonów.
- Nadzór nad wagonami z TWR w zestawionym składzie pociągu sprawują pracownicy MAJKOLTRANS Sp. z o. o. do czasu jego odjazdu ze stacji. Sprawowanie nadzoru polega na obserwacji wzrokowej rejonu stacji, w którym znajdują się wagony z TWR w trakcie wykonywania podstawowych czynności na stanowiskach pracy, takich jak np.: wykonywanie pracy manewrowej, wykonywanie próby hamulca.
- Na szlakach kolejowych pociągi są śledzone zgodnie z procedurą obowiązującą w PKP PLK S.A.

§ 7

Władze właściwe w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych

- Pod pojęciem władza właściwa należy rozumieć organ (-y) władzy państwowej lub inne jednostki upoważnione na podstawie przepisów prawa krajowego do wykonywania odpowiednich czynności administracyjnych w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych, np. w sprawach klasyfikacji towarów niebezpiecznych, badania i dopuszczania do przewozu opakowań dla towarów niebezpiecznych, wagonów-cystern, kontenerów-cystern, itp.
- W zakresie kontroli nad bezpieczeństwem przewozu koleją towarów niebezpiecznych władzą właściwą jest **Prezes Urzędu Transportu Kolejowego (UTK)**, adres: 02-305 Warszawa, Al. Jerozolimskie 134.
- W zakresie klasyfikacji materiałów i przedmiotów do klas od 1 do 9, z wyjątkiem materiałów promieniotwórczych (klasa 7), władzą właściwą jest **Instytut Przemysłu Organicznego (IPO)**, adres: 03-236 Warszawa ul. Annopol 6.

4. W zakresie warunków przewozu materiałów promieniotwórczych (klasa 7) władzą właściwą jest **Państwowa Agencja Atomistyki**, adres: 00-921 Warszawa, ul. Krucza 36.
5. W zakresie badania i dopuszczenia do przewozu opakowań dla towarów niebezpiecznych, w tym opakowań typu DPPL, władzą właściwą jest **Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Opakowań (COBRO)**, adres: 02-942 Warszawa, ul. Konstancińska 11.
6. W zakresie badania i dopuszczenia do przewozu zbiorników wagonów – cystern (w tym wagonów-baterii przystosowanych do przewozu zestawu wiązek butli) i kontenerów - cystern, wieloelementowych kontenerów do gazu (MEGC), opakowań do przewozu gazów (klasa 2) oraz badań okresowych dużych pojemników do przewozu luzem (DPPL), władzą właściwą jest **Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego**, adres: 00-973 Warszawa, ul. Chałubińskiego 4.

Rozdział 2

Tabor oraz znakowanie

§ 8

Warunki dotyczące taboru

1. Towary niebezpieczne należy przewozić z wykorzystaniem taboru, odpowiedniego dla danego towaru, gwarantującego bezpieczeństwo w czasie transportu. Zbiorniki wagonów-cystern i kontenerów-cystern muszą spełniać wymagania określone przez władzę właściwą, o której mowa w § 7 niniejszych wytycznych.
2. Wagony kryte nie powinny mieć wewnątrz żadnych wystających części metalowych nie będących częścią wyposażenia wagonu. Dla przewozu materiałów i przedmiotów wybuchowych podklas 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 1.6, wagony powinny być wyposażone w blachy odiskierne, które nie mogą być przymocowane bezpośrednio do podłogi wagonu. Hamulce takich wagonów powinny być wyłączone.
3. Wagony-cysterny muszą być oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie dopuszcza się do przewozu wagonu-cysterny z przekroczonym terminem daty badania okresowego. Badanie pośrednie może być wykonane w ciągu 3 miesięcy przed lub po przypadającym terminie.
4. Cysterny przeznaczone do przewozu gazów klasy 2, muszą posiadać zestawy kołowe bezobróczowe (monobloki).

§ 9

Zasady znakowania taboru

1. Nadawca towarów niebezpiecznych zobowiązany jest do umieszczenia pomarańczowej tablicy pomarańczowej na każdej ścianie bocznej:
 - 1) wagonów - cystern,
 - 2) wagonów - baterii,
 - 3) wagonów z cysternami odejmowalnymi,
 - 4) kontenerów – cystern,
 - 5) nadwozia wymiennego-cysterny,
 - 6) wieloelementowych kontenerów do gazu (MEGC),
 - 7) cystern przenośnych,
 - 8) wagonów do przewozu towaru luzem,
 - 9) kontenerów małych lub wielkich do przewozu towaru luzem
 - 10) wagonów lub kontenerów wielkich przy przewozie sztuk przesyłki materiałów klasy 7 z jednym numerem UN, na warunkach używania wyłącznego i bez innych towarów niebezpiecznych.

Nadawca może umieścić taką tablicę także na wagonie, który zawiera sztuki przesyłki z tym samym towarem, stanowiące ładunek całowagonowy.

Obowiązek umieszczenia tablicy pomarańczowej dotyczy również przewozu próżnych, nie oczyszczonych wagonów i kontenerów po materiałach niebezpiecznych.

2. Przed przekazaniem do przewozu próżnych, oczyszczonych wagonów po materiałach niebezpiecznych, nadawca zobowiązany jest do usunięcia lub zasłonięcia tablic pomarańczowych i nalepek ostrzegawczych.
3. Pomarańczowa tablica identyfikacyjna ma kształt prostokąta w kolorze pomarańczowym, o wymiarach: 40 cm (podstawa) i 30 cm (wysokość) (z tolerancją $\pm 10\%$), z czarnym pasem na obwodzie i w połowie tablicy. Wykonana może być w postaci: płyty metalowej, płyty z folii samoprzylepnej lub w innej formie pod warunkiem, że użyty materiał będzie odporny na działanie warunków atmosferycznych i zapewni trwałość oznaczenia. Wysokość cyfr – 100 mm, grubość linii i cyfr – 15 mm.

80
1830

Numer zagrożenia (2 lub 3 cyfry, które w określonych przypadkach mogą być poprzedzone literą „X”) – trzy cyfry przy liczbie różnych zagrożeń większej niż jedno, „X” dla materiałów reagujących niebezpiecznie z wodą.

Numer UN materiału (4 cyfry) - patrz dział 3.2 Tablica A, RID

4. Numer zagrożenia musi być umieszczony w górnej części, zaś numer UN oznaczający dany towar w dolnej części tablicy.

Znaczenie cyfr w numerze identyfikacyjnym zagrożenia:

- 2** – wydzielanie się gazu spowodowane ciśnieniem lub reakcją chemiczną,
- 3** – zapalność materiałów ciekłych (par) i gazów lub materiałów ciekłych samonagrzewających się,
- 4** – zapalność materiałów stałych lub materiałów stałych samonagrzewających się,
- 5** – działania utleniające,
- 6** – działania trujące lub niebezpieczeństwo zakażenia,
- 7** – działania promieniotwórcze,
- 8** – działania żrące,
- 9** – zagrożenie samorzutną gwałtowną reakcją.

§ 10

Nalepki ostrzegawcze

1. Nadawca towarów niebezpiecznych zobowiązany jest umieścić, dla każdego rodzaju zagrożenia:
 - A. nalepki ostrzegawcze na :
 - 1) opakowaniach, DPPL, opakowaniach dużych,
 - 2) kontenerach małych,
 - B. duże nalepki ostrzegawcze na obu ścianach bocznych:
 - 1) wagonów-cystern, wagonów-baterii, wagonów do przewozu luzem, wagonów z odejmowalnymi zbiornikami,
 - 2) wagonów do przewozu w sztukach przesyłki,
 - C. nalepki ostrzegawcze na obu ścianach bocznych i obu ścianach czołowych:
 - 1) duże kontenerów do przewozu luzem, MEGC,
 - 2) kontenerów wielkich, nadwozi wymiennych,
 - D. duże nalepki ostrzegawcze na obu ścianach bocznych i na ścianie tylnej (przy przewozie naczepy na wagonie):
 - 1) naczepy-cysterny, naczepy do przewozu luzem lub naczepy-MEGC,
 - 2) naczepy do przewozu sztuk przesyłki z towarami klasy 1 (oprócz 1.4S) oraz klasy 7.
2. Wzory nalepek podane są w załączniku nr 5 (wg części 5 RID / Zał. 2 do Umowy SMGS) oraz w załączniku nr 1 Instrukcji.
3. Nalepki ostrzegawcze należy umieszczać na wagonach w taki sposób, aby były dobrze widoczne podczas przewozu.
4. Wymiary nalepek:
 - 1) nalepka ostrzegawcza - romb o boku co najmniej 100 mm,
 - 2) duża nalepka ostrzegawcza - romb o boku co najmniej 250 mm.

§ 11

Zasady pakowania i ładowania razem

1. Pakowanie towarów niebezpiecznych do jednego opakowania powinno być realizowane z uwzględnieniem zakazu ładowania razem z innymi towarami, z którymi mogą reagować w sposób niebezpieczny.

Za reakcje niebezpieczne uważa się:

- 1) spalanie i/lub wydzielanie znacznej ilości ciepła,
- 2) wydzielanie zapalnych, duszących, utleniających i/lub trujących gazów,
- 3) powstawanie materiałów żrących,
- 4) powstawanie materiałów niestabilnych,
- 5) niebezpieczny wzrost ciśnienia (tylko w odniesieniu do cystern).

Szczegółowe zasady pakowania towarów niebezpiecznych zawarte są w dziale 4.1 RID / Zał. 2 SMGS.

Rozdział 3

Postępowanie przy przyjęciu do przewozu towarów niebezpiecznych

§ 12

Czynności poprzedzające zawarcie umowy przewozu

1. Klient, który zamierza nadać do przewozu towary niebezpieczne, informuje telefonicznie kierownika transportu na bocznicę. W informacji przekazuje numery i liczbę wagonów oraz numery UN towarów.
2. Numer zagrożenia i numer UN towaru a w przypadku przewozu towarów wysokiego ryzyka dodatkowo litery „TWR” muszą być wpisane w rubryce „Uwagi” wykazu pojazdów kolejowych w składzie pociągu.
3. W wykazie pojazdów kolejowych w składzie pociągu w rubryce „Uwagi” musi być wpisany również numer nalepki ostrzegawczej.
4. Przykłady prawidłowego zapisu informacji o towarze niebezpiecznym w wykazie pojazdów kolejowych w składzie pociągu w rubryce „Uwagi”, uwzględniające postanowienia ust. 2 i ust. 3, są następujące: **33 UN 1170, 3, TWR** (dla wagonu ładownego) oraz **33 UN 1170, 3** (dla wagonu próżnego).
5. Pełna informacja o towarze niebezpiecznym zawarta jest w liście przewozowym.

§ 13

Zasady wypełniania listu przewozowego

1. List przewozowy w komunikacji krajowej i międzynarodowej CIM powinien być wypełniony czytelnie i wyraźnie, zgodnie z postanowieniami działu 5.4 „Dokumentacja” RID.
2. Wagony ładowne.

W liście przewozowym powinny być podane następujące dane:

- a) numer zagrożenia, numer UN towaru, poprzedzony literami UN,
- b) oficjalna nazwa przewozowa - zgodnie z Tabelą A działu 3.2 RID, uzupełniona nazwą techniczną materiału dla pozycji „i.n.o.”
- c) numer nalepki ostrzegawczej
 - jeżeli w Tabeli A w kolumnie 5 podano więcej numerów wzorów nalepek ostrzegawczych, to dalsze numery należy podać w nawiasie,
 - dla materiałów, dla których nie podano w Tabeli A kol. 5 numerów wzorów nalepek ostrzegawczych, podaje się nr klasy zgodnie z kol. 3a.
 - dla towarów klasy 1 - kod klasyfikacyjny podany w tabeli A w kolumnie 3b
- d) grupę pakowania (jeżeli jest przyporządkowana w Tabeli A w kolumnie 4), którą mogą poprzedzać litery "GP" skrótu wyrazów "grupa pakowania", (w komunikacji międzynarodowej: w języku niemieckim "VG", w języku francuskim "GE"),
- e) liczba i opis sztuk przesyłek,
- f) za wyjątkiem próżnych nie oczyszczonych środków opakowaniowych, ilość całkowita każdego towaru niebezpiecznego z różnym numerem UN, różną oficjalną nazwą przewozową lub różną grupą pakowania (jako objętość względnie jako masa brutto lub netto),
- g) nazwa i adres nadawcy,
- h) nazwa i adres odbiorcy(ów),
- i) wyjaśnienie odpowiednio do postanowień umowy szczególnej,

j) numer identyfikacyjny zagrożenia

Dozwolona jest następująca kolejność zapisu w liście przewozowym:

a) ⇒ b) ⇒ c) ⇒ d) ⇒ j) lub j) ⇒ b) ⇒ c) ⇒ a) ⇒ d)

Przykład:

336, UN 1230 METANOL, 3 (6.1), GP II

W odpowiednim polu listu przewozowego należy nakreślić znak „X”.

W przypadku przewozu odpadów, numer UN oraz oficjalna nazwa przewozowa, powinny być poprzedzone wyrazem „ODPAD”, o ile określenie to nie jest częścią oficjalnej nazwy przewozowej.

W przypadku przewozu towarów niebezpiecznych w opakowaniach awaryjnych, w liście przewozowym po określeniu tych towarów należy wpisać wyrazy „OPAKOWANIE AWARYJNE”.

Przy przewozie towarów zagrażających środowisku, w dokumentach przewozowych należy zamieścić informację „ZAGRAŻAJĄCY ŚRODOWISKU”.

3. Wagony i opakowania próżne nie oczyszczone.

Określenie w liście przewozowym powinno zawierać:

- nazwę próżnej jednostki transportowej (zgodnie z pkt. 5.4.1.1.6 RID),
- wyrazy "OSTATNI ŁADUNEK",
- numer zagrożenia,
- numer UN towaru, poprzedzony literami UN,
- oficjalną nazwą przewozową,
- numer nalepki ostrzegawczej lub klasę towaru,
- grupę pakowania, którą mogą poprzedzać litery "GP" skrótu wyrazów "grupa pakowania"

Przykład:

PRÓŻNY WAGON-CYSTERNA, OSTATNI ŁADUNEK: 336, UN 1230 METANOL, 3 (6.1), GP II

W odpowiednim polu listu przewozowego należy nakreślić znak „X”.

W przypadku przewozu próżnych nie oczyszczonych wagonów, pojazdów, MEGC do czyszczenia lub naprawy, w liście przewozowym należy zamieścić uwagę o treści:

„Przewóz zgodny z 4.3.2.4.3” lub „Przewóz zgodny z 7.5.8.1”.

List przewozowy w komunikacji SMGS powinien być wypełniony zgodnie z rozdziałem IV i VI Załącznika 2 do Umowy SMGS.

Rubryki listów przewozowych przeznaczone dla zapisów o ładunku niebezpiecznym:

List przewozowy w komunikacji:	Nazwa materiału rubr. nr	Znak „X” rubr. nr
List przewozowy MAJKOLTRANSA Sp. z o. o.	Nazwa towaru	RID
CIM	21	23
SMGS	11	50

W komunikacji międzynarodowej zapis w języku polskim należy uzupełnić:

- zapis w języku niemieckim, angielskim lub francuskim - list CIM,
- o zapis w języku rosyjskim - list SMGS.

Przykłady wypełnienia listu przewozowego na przewóz przesyłek towarów niebezpiecznych przewożonych przez MAJKOLTRANS Sp. z o. o. zawarte są w załączniku nr 3.

§ 14

Czynności kontrolne

1. Przed podstawieniem na punkt ładunkowy wagonu krytego lub odkrytego pod załadunek towarów niebezpiecznych należy sprawdzić, czy dany wagon jest właściwego rodzaju, należyście oczyszczony (w razie potrzeby wymyty i odkażony), a wewnątrz nie zawiera wystających elementów metalowych, nie będących wyposażeniem wagonu.

2. Czynności kontrolne przed przyjęciem przesyłki do przewozu polegają na sprawdzeniu:

A. W odniesieniu do wagonów-cystern i kontenerów-cystern:

1) danych zawartych na obu stronach zbiornika lub na tablicy wagonowej (pkt. 6.8.2.5.2 RID):

- a) nazwa właściciela (użytkownika),
- b) pojemność zbiornika w litrach,
- c) masa własna wagonu,
- d) granica obciążenia stosownie do właściwości wagonu i kategorii linii kolejowych, po których będzie on kursował,
- e) ważność badania okresowego (data następnego badania podana na zbiorniku wagonu-cysterny lub data ostatniego badania okresowego podana na tabliczce znamionowej wagonu-baterii, kontenera-cysterny, nadwozia wymiennego-cysterny, cysterny przenośnej, MEGC),
- f) kod cysterny zgodnie z 4.3.4.1.1 RID,

3) obecności właściwej pomarańczowej tablicy identyfikacyjnej (dział 5.3 RID/Zał. 2 do SMGS).

4) obecności nalepek ostrzegawczych właściwych dla załadowanego towaru (dział 5.2 i 5.3 RID/Zał. 2 do SMGS),

5) zabezpieczenia zaworów nalewowo-spustowych zaślepkami, w pozycji jednoznacznie zamkniętej,

6) plomb na zaworach nalewowo-spustowych (założenie plomb na zaworach jest konieczne wyłącznie w przypadku wagonów ładownych),

7) stanu szczelności zbiornika i osprzętu (stwierzonego na podstawie braku objawów wycieku, ulatniania lub wysypywania substancji), kompletności linek uziemiających,

8) oznakowania poziomym pasem odpowiedniego koloru (o szer. 30 cm) w osi zbiorników do przewozu gazów skroplonych, skroplonych silnie schłodzonych lub rozpuszczonych (dla wagonów kolei 1435 mm – pomarańczowy, zgodnie z pkt. 5.3.5 RID/ dla wagonów kolei 1520 mm - dla UN 1005 AMONIAK z kodem 2 TC – koloru żółtego; UN 1017 CHLOR z kodem 2 TC – koloru ciemno-zielonego; dla gazów zapalnych z kodem 2F, 3F, 4F – koloru czerwonego, zgodnie z pkt 5.3.5.1 i 5.3.5.2 Zał. 2 do SMGS

B. W odniesieniu do wagonów krytych:

- 1) obecności właściwej pomarańczowej tablicy identyfikacyjnej (jeżeli jest wymagana) i nalepek ostrzegawczych,
- 2) zamknięcia drzwi, luków okiennych i klap zsykowych,
- 3) plomb na wszystkich otworach,
- 4) w przypadku przewozu materiałów wybuchowych klasy 1 - wyposażenia wagonu w blachy odiskierne.

C. W odniesieniu do wagonów odkrytych:

- 1) obecności właściwej pomarańczowej tablicy identyfikacyjnej (jeżeli jest wymagana) i nalepek ostrzegawczych,
- 2) sprawdzenia zamocowania użytych opon wagonowych

D. W odniesieniu do listu przewozowego:

- 1) poprawności wypełnienia listu przewozowego i kompletności dokumentów,
- 2) w przypadku nadawania przez nadawcę towaru, co do którego występują wątpliwości w zakresie jego klasyfikacji RID/Zał. 2 do SMGS, do listu przewozowego powinna być

dołączona kopia certyfikatu klasyfikacyjne, stwierdzająca, że nadawany towar nie jest niebezpieczny w rozumieniu przepisów RID/Załącz. 2 do SMGS.

Rozdział 4

Postępowanie przy przewozie towarów niebezpiecznych

§ 15.

Włączanie przesyłek z towarami niebezpiecznymi do pociągów, stosowanie odległości ochronnej

1. Przesyłki towarów niebezpiecznych przewozi się wyłącznie pociągami towarowymi.
2. Pojazdy trakcyjne, prowadzące pociągi przewożące towary niebezpieczne lub wykonujące manewry wagonami z tymi towarami, powinny posiadać sprawny radiotelefon pociągowy lub manewrowy oraz dodatkowo być wyposażone w środki ochrony układu oddechowego (sprzęt uciezkowy oczyszczający), dla drużyny trakcyjnej (niezbędny w razie zaistnienia konieczności ewakuacji), oraz rękawice ochronne przewidziane w odpowiednich przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy.
3. W kabinie pojazdu trakcyjnego pociągu z towarami niebezpiecznymi powinna znajdować się instrukcja pisemna dla maszynisty.
4. Każdy wagon lub kontener wielki, załadowany materiałami lub przedmiotami klasy 1 i oznakowany dużymi nalepkami ostrzegawczymi wzór nr 1, 1.5 lub 1.6, powinien być oddzielony odległością ochronną, od wagonów lub kontenerów wielkich, oznaczonych dużymi nalepkami wzorów nr 2.1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 lub 5.2.

Odległość ochronna, którą liczy się od tarczy zderzaka lub ściany kontenera wielkiego, powinna wynosić:

- a) co najmniej 18 m lub
 - b) odpowiadać dwóm wagonom dwuosiowym lub jednemu wagonowi cztero- lub więcej osiowemu.
5. Wagony załadowane materiałami wybuchowymi (oznaczone nalepkami nr 1, 1.4, 1.5, 1.6) powinny być sprzęgnięte ze sobą i z wagonami ochronnymi, w sposób przewidziany dla pociągów pasażerskich.

§ 16

Manewry z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne

1. Kierownik manewrów powinien uprzedzić drużynę manewrową i trakcyjną o wykonywaniu manewrów z wagonami z towarami niebezpiecznymi, w celu zachowania szczególnej ostrożności.
2. Przed rozpoczęciem wykonywania manewrów należy upewnić się czy:
 - 1) okna w wagonach krytych, pokrywy, dźwignie zaworów nalemowo – spustowych cystern są zamknięte;
 - 2) z wagonów nie ulatnia się, nie wycieka lub nie wysypuje się towar niebezpieczny.
3. Podczas manewrów każdy wagon lub wagon z kontenerem wielkim załadowany materiałami klasy 1 i oznakowany dużymi nalepkami ostrzegawczymi wzór nr 1, 1.5 lub 1.6, należy oddzielić odległością ochronną od wagonów lub wagonów z kontenerem wielkim, oznakowanych dużymi nalepkami wzorów nr 2.1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 lub 5.2.
4. Prędkość jazd manewrowych nie może przekraczać 10 km/h, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Zabrania się staczania i odrzutu wagonów ładownych:
 - 1) oznaczonych nalepkami nr 8 lub 15,
 - 2) wagonów-cystern oznaczonych kolorowym pasem wyróżniającym. Wykonywanie manewrów z tymi wagonami musi odbywać się metodą odstawką, z prędkością do 5 km/h.

6. Wagony oznaczone nalepką nr 13 mogą być odrzucane i staczane pod warunkiem, że odpręg będzie hamowany dobrze działającym ręcznym hamulcem wagonowym, dwoma płozami hamulcowymi albo sprawnym hamulcem torowym.
7. Wagony oznaczone nalepkami ostrzegawczymi nr 1, 1.5, 1.6 powinny być sprzęgnięte ze sobą i z wagonami sąsiednimi w taki sposób, aby zderzaki były lekko naciśnięte.
8. W kabinie pojazdu trakcyjnego powinna znajdować się instrukcja pisemna dla maszynisty.

§ 17

Przewóz próżnych, nie oczyszczonych wagonów po towarach niebezpiecznych

1. Przewóz próżnych, nie oczyszczonych wagonów po towarach niebezpiecznych powinien być realizowany na takich samych warunkach, jak w stanie ładownym, tzn. wagony powinny być:
 - 1) tak samo zamknięte i szczelne,
 - 2) oznakowane nalepkami ostrzegawczymi tego samego wzoru, jak dla ostatnio przewożonego towaru,
 - 3) oznaczone tablicą koloru pomarańczowego z numerem zagrożenia i numerem UN ostatnio przewożonego towaru.

§ 18

Postępowanie w przypadku awarii

1. W przypadku zaistnienia awarii z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny, pracownik, który zauważył objawy awarii, tj. wyciek, ulatnianie oparów, wysypywanie się substancji niebezpiecznych, powinien niezwłocznie (w dostępny sposób) powiadomić o powyższym osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, dyżurnego ruchu najbliższego posterunku, dyspozytora MAJKOLTRANS Sp. z o. o. oraz w razie możliwości jednostkę Państwowej Straży Pożarnej.
2. Dyspozytor, na podstawie uzyskanych informacji, zobowiązany jest upewnić się, czy wezwana została pomoc, a jeśli nie – niezwłocznie powiadomić właściwe dla danego zdarzenia służby ratownicze i jednocześnie:
 - 1) zapewnić bezpieczeństwo ruchu kolejowego w rejonie zdarzenia,
 - 2) powiadomić dyspozytora zarządcy infrastruktury.
3. Zawiadomienie powinno zawierać możliwie najwięcej informacji, o następującej treści:
 - 1) miejsce awarii (np. umiejscowienie wagonu w składzie pociągu, nr torów, rejon stacji),
 - 2) objawy awarii (wyciek, ulatnianie oparów, wysypywanie się substancji, pożar) i rozmiar awarii (wyciek kropelkowy, strumieniowy, wybuch),
 - 3) rodzaj wagonu,
 - 4) oznakowanie wagonu (numery na pomarańczowej tablicy identyfikacyjnej, nalepki ostrzegawcze, napisy).
4. W przypadku zaistnienia awarii podczas jazdy pociągu, maszynista w porozumieniu z właściwym dyżurnym ruchu, powinien zatrzymać pociąg w najbliższym miejscu nadającym się do przeprowadzenia akcji ratowniczej.

W razie stwierdzenia zagrożenia dla zdrowia, w sytuacji awaryjnej, drużyna trakcyjna powinna bezzwłocznie zabezpieczyć pociąg i oddalić się ze strefy zagrożenia, prostopadłe do kierunku wiatru.

5. Dowódca przybyłej na miejsce jednostki straży pożarnej obejmuje kierownictwo w zakresie prowadzonej akcji ratowniczej.

6. We wszystkich działaniach należy uwzględniać bezpieczeństwo własne. Dlatego:
 - 1) ZACHOWAJ SPOKÓJ I NIE SPIESZ SIĘ !
 - 2) WSTRZYMAJ SIĘ OD KONTAKTU Z ROZLEWISKIEM, USYPEM, CHMURĄ GAZOWĄ, SPALINAMI LUB DYMEM.
 - 3) NIE WAHAJ SIĘ WZYWAĆ POMOCY. CZEKANIE NA POMOC JEST CZĘSTO JEDYNĄ PRAWIDŁOWĄ DROGĄ DZIAŁANIA !
7. O zaistnieniu awarii należy powiadomić nadawcę przesyłki niebezpiecznej.
8. W przypadku zaistnienia poważnego wypadku lub wydarzenia, uczestnik przewozu zobowiązany jest do sporządzenia raportu o zdarzeniach zaistniałych podczas przewozu towarów niebezpiecznych zgodnie z rozdziałem 1.8.5 RID. Raport należy przesłać do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego.

Rozdział 5

Postępowanie przy przekazaniu przesyłek towarów niebezpiecznych do odbiorcy

§ 19

Postępowanie z przesyłką towarów niebezpiecznych na stacji przeznaczenia

1. Po przybyciu przesyłki z towarem niebezpiecznym do stacji przeznaczenia pracownik MAJKOLTRANS Sp. z o. o. wskazany w Regulaminie pracy boczniczy, sprawdza stan wagonu w zakresie: zamknięcia, oplombowania, oznakowania tablicami identyfikacyjnymi i nalepkami ostrzegawczymi. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości należy postępować zgodnie z postanowieniami obowiązujących przepisów i instrukcji.
2. Na podstawie Listu przewozowego przesyłki zostają podstawione na punkty ładunkowe.

§ 20

Oczyszczanie, mycie i odkażanie wagonów

1. Wagony kolejowe po przewozie towarów niebezpiecznych podlegają oczyszczaniu w przypadkach wskazanych w przepisach RID. Wyjątek stanowią wagony przeznaczone na stałe do przewozu towarów, których nazwa i symbol napisany jest na wagonie, oraz wagony po przewozie towarów w opakowaniach transportowych chyba, że wskutek wydostania się zawartości z opakowania nastąpiło zanieczyszczenie lub skażenie wagonu.
2. Oczyszczanie, mycie i odkażanie wagonów po towarach niebezpiecznych powinno być wykonywane w specjalistycznych obiektach gwarantujących zachowanie warunków ochrony środowiska i należy do obowiązków nadawcy lub odbiorcy przesyłki.

Rozdział 6

Szkolenie

§ 21**Szkolenia z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych**

1. Do postanowień niniejszych wytycznych stosuje się system pouczeń okresowych i doraźnych zgodnie z postanowieniami obowiązującymi w MAJKOLTRANS Sp. z o. o.
2. Pracownicy, których obowiązki dotyczą przewozu towarów niebezpiecznych, powinni zostać przeszkoleni w zakresie wymagań związanych z takim przewozem, odpowiednio do ich odpowiedzialności i obowiązków - zgodnie z działem 1.3 RID

Załącznik nr 1

Wzory nalepek ostrzegawczych

nr 1
materiały wybuchowe podklas 1.1, 1.2, 1.3

nr 1.4
materiały wybuchowe podklasy 1.4

nr 1.5
materiały wybuchowe podklasy 1.5

nr 1.6
materiały wybuchowe podklasy 1.6

nr 2.1
gazy zapalne

nr 2.2
gazy niepalne nietrujące

nr 2.3
gazy trujące

nr 3
materiały ciekłe zapalne

nr 4.1
materiały stałe zapalne,
materiały samoreaktywne,
materiały stałe wybuchowe odczulone

nr 4.2
materiały samozapalne

nr 4.3
materiały wydzielające w zetknięciu z wodą gazy zapalne

nr 5.1
materiały utleniające

nr 5.2
nadtlenki organiczne

nr 6.1
materiały trujące

nr 6.2
materiały zakaźne

nr 7A
materiały promieniotwórcze
kategoria I – BIAŁA

nr 7B
materiały promieniotwórcze
kategoria II – ŻÓŁTA

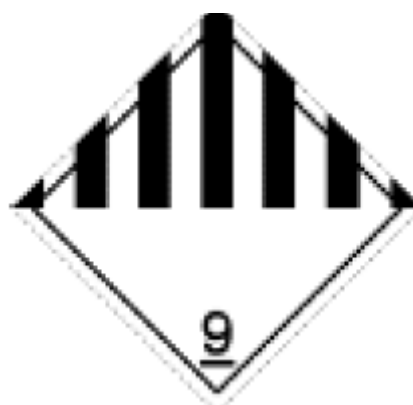
nr 7C
materiały promieniotwórcze
kategoria III – ŻÓŁTA

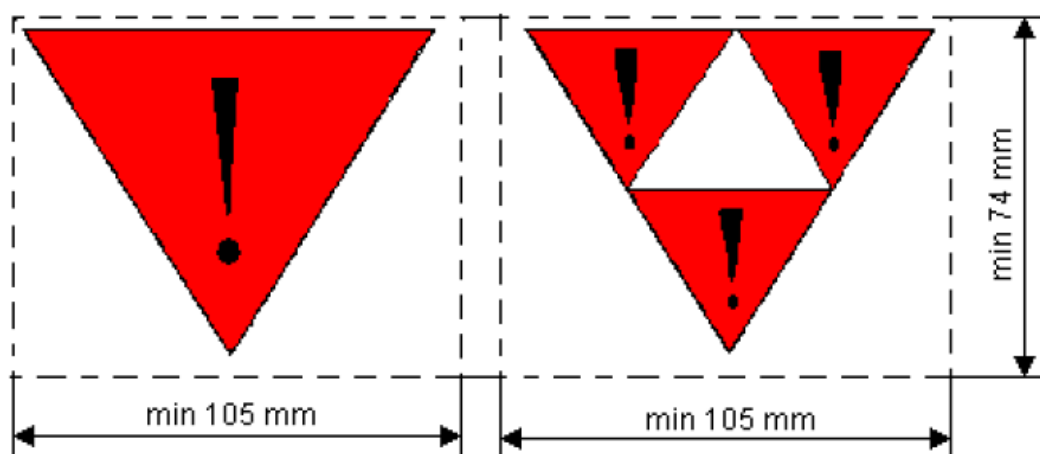
nr 7E
materiały promieniotwórcze
rozczipalne

nr 8
materiały żrące

nr 9
różne materiały i przedmioty niebezpieczne

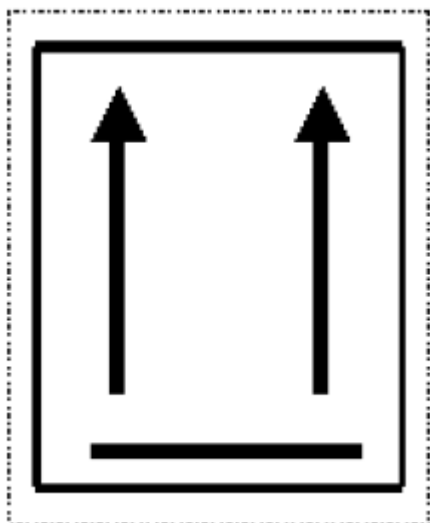

nr 13
ostrożnie przetracać

nr 15
zakaz odrzutu i staczania

Załącznik nr 2

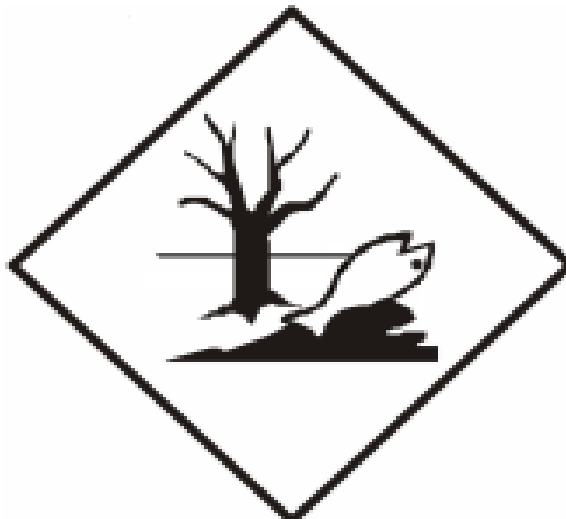
Wzory znaków ostrzegawczych

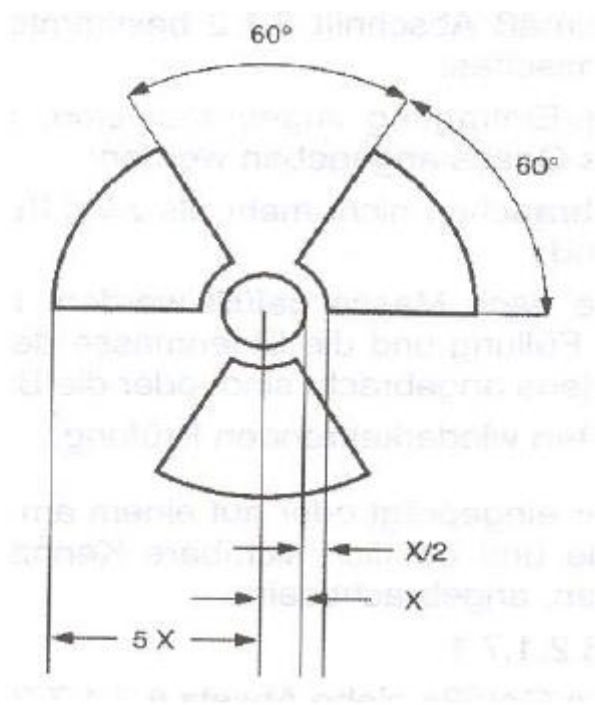
strzałki kierunkowe

materiały przewożone w stanie podgrzanym

materiały zagrażające środowisku

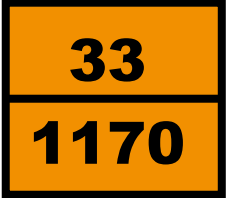

symbol promieniowania

Załącznik nr 3

Przykłady zapisów w liście przewozowym dla wagonów ładownych i próżnych
w języku polskim i niemieckim.

Towary przewożone przez MAJKOLTRANS Sp. z o. o.

numer UN	zapis w liście - wagony ładowne	wzory nalepek ostrzegawczych	wzór tablicy identyfikacyjnej	zapis w liście - wagony próżne
1170	33 UN 1170 ETANOL (ALKOHOL ETYLOWY), 3, GP II 33 UN 1170 ETHANOL (ETHYLALKOHOL), 3, VG II	 wzór nr 3		PRÓŻNY WAGON-CYSTERNA, OSTATNI ŁADUNEK: 33 UN 1170 ETANOL (ALKOHOL ETYLOWY), 3, GP II LEERER KESSELWAGEN, LETZTES LADEGUT: 33 UN 1170 ETHANOL (ETHYLALKOHOL), 3, VG II
1230	336 UN 1230 METANOL, 3 (6.1), GP II 336 UN 1230 METHANOL, 3 (6.1), VG II	 wzór nr 3 wzór nr 6.1		PRÓŻNY WAGON-CYSTERNA, OSTATNI ŁADUNEK: 336 UN 1230 METANOL, 3 (6.1), GP II LEERER KESSELWAGEN, LETZTES LADEGUT: 336 UN 1230 METHANOL, 3 (6.1), VG II

Załącznik nr 4

BUDOWA I OZNAKOWANIE WAGONU - CYSTERNY

